วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม2566

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” โดยกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ

The Specialty of The 2 Year Students Nakhon Si Thammarat Kindergarten School Nakhon Si Thammarat “Na Nakhon Uthit” By Nature Photo Collage Adventure Activities

ปิยาพัชร สายชล [1], สุดา เจ๊ะอุมา[2]
Piyapat Saichon[1], Suda Jeuma[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” หลังจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลังจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติจากวัสดุธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กนักเรียนชายและหญิง ที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” โดยใช้วิธีการแบบเจาะจงจำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ 2) กิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ 3) แบบสังเกตความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังทำกิจกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ dependent sample

ผลวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” หลังจัดกิจกรรมประมาณสองในสามมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับดี แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีขึ้นได้จริง 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ หลังการทดลองมีค่าคะแนนประกอบด้วย ด้านความคิดริเริ่ม อยู่ในระดับดี ($\bar{x}$=2.57 S.D.= 0.36) ด้านความคิดยืดหยุ่น อยู่ในระดับดี ($\bar{x}$=2.67 S.D.= 0.37) ด้านความคิดคล่องแคล่ว อยู่ในระดับดี ($\bar{x}$=2.50 S.D.= 0.36) ด้านความคิดละเอียดลออ อยู่ในระดับดี ($\bar{x}$=2.70 S.D.= 0.33) หลังการจัดกิจกรรมต่างจากก่อนจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : กิจกรรมการสร้างภาพปะติดวัสดุธรรมชาติ, ความคิดสร้างสรรค์

[1]นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email : 621101054@nstru.ac.th
[1]Students of the Bachelor of Education Program early childhood education Nakhon Si Thammasat Rajabhat University
[2]อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email : suda_jeh@nstru.ac.th
[2]Teachers of the Bachelor of Education Program early childhood education Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.

Abstract

This research has the objective To study the creativity of students in Kindergarten Year 2/1 at Nakhon Si Thammarat Kindergarten School “Na Nakhon Uthit” after organizing an activity to create collages from natural materials. and to compare creativity Before and after organizing an activity to create collages from natural materials from natural materials. The sample group consisted of male and female students. Between the ages of 4 - 5 years, who are studying in Kindergarten Year 2/1, Semester 1, Academic Year 2022, Nakhon Si Thammarat Kindergarten School "Na Nakhon Uthit" using a specific method, numbering 15 people.The tools used in the research were 1) activity plan for creating collages from natural materials, 2) activities for creating collages from natural materials, 3) a form for observing creativity before and after the activity. Data were analyzed using statistics including mean, standard deviation, and dependent sample t-test.

The results of the research found that 1) Results of the study of creativity of students in Kindergarten Year 2/1 at Nakhon Si Thammarat Kindergarten School "Na Nakhon Uthit" after organizing the activities, about two-thirds of them had creativity at a good level. Shows that organizing activities to create collages from natural materials that the researcher created It can actually encourage children to have better creativity. 2) Creativity comparison results After the experiment, there are score values consisting of initiative. At a good level ($\bar{X}$=2.57 S.D.= 0.36) in terms of flexible thinking at a good level ($\bar{X}$=2.67 S.D.= 0.37) in terms of agile thinking at a good level ($\bar{X}$=2.50 S.D.= 0.36) in terms of thorough thinking. is at a good level level ($\bar{X}$=2.70 S.D.= 0.33) after organizing the activity different from before organizing the activity Statistically significant at the .05 level.

Keywords: Activities to Create Collages Made of Natural Materials, Creativity.

1. บทนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ มุ่งเน้นให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิตให้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย, 2560: 2)

พัฒนาการทางด้านสติปัญญาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการที่สำคัญของเด็ก ดังนั้นเด็กควรได้รับการส่งเสริมหรือพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพราะความสร้างสรรค์เป็นความคิดที่ทุกคนมีอยู่ในตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับ (วิจารณ์ พานิช, 2556) ที่กล่าวไว้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่มีคุณค่าต่อบุคคลและสังคม เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพของมนุษย์ โดยอาจจะแสดงออกมาในรูปแบบการกระทำผลผลิต การประดิษฐ์สิ่งใหม่ การค้นพบสิ่งใหม่ การแสดงความคิดใหม่ ๆ หรือความสามารถในการแก้ปัญหาใหม่ เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนามนุษย์ สามารถทำให้มีมากขึ้นได้ด้วยการฝึกอย่างต่อเนื่อง จึงสมควรได้รับการกระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ด้วยเหตุนี้เอง ความคิดสร้างสรรค์จึงถูกระบุ

ไว้ในทักษะที่จำเป็นของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิ ทยาลัย และตลอดชีวิต โดยนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ไว้

กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ การรับรู้เกี่ยวกับความงามและส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนได้แสดงออกตามความรู้สึกและความสามารถของตนเอง ปลูกฝังลักษณะนิสัยให้เป็นคนมีความประณีต มีความละเอียดอ่อน เป็นคนมีระเบียบ รักความสะอาดในการทำงาน ข้อควรตระหนักและให้ความสำคัญคือ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ระดับปฐมวัย มิได้มุ่งเน้นผลงานที่สวยงาม แต่เป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก การใช้คำว่ากิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อทำให้ครูระลึกอยู่เสมอว่าศิลปะสำหรับเด็กมิได้เน้นให้เด็กทำได้สวยหรือเหมือนของจริง (ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (อนิวัฒน์ ทองสีดา, 2564) ที่ได้กล่าวว่ากิจกรรมศิลปะ เป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างจินตนาการและสร้างแรงบัลใจที่นำไปสู่กระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ และในขณะเดียวกันกิจกรรมศิลปะยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ การพัฒนา ด้านกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคล โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัย ที่เป็นช่วงวัยแห่งการเรียนรู้ กิจกรรมศิลปะจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้จัดกิจกรรมจะต้องคำนึงถึงกระบวนการจัดกิจกรรมและพัฒนาการทางด้านศิลปะของนักเรียนปฐมวัย รวมทั้งจะต้องเข้าใจลักษณะนิสัยในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอีกด้วย โดยได้เลือกการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ มีรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย น่าสนใจและเป็นกิจกรรมศิลปะที่ช่วยผ่อนคลายความเครียด และที่สำคัญที่เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ดี เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ใช้ความคิดตั้งแต่การเลือกใช้วัสดุ การออกแบบสร้างภาพ การเล่าเรื่องราวที่เชื่อมโยงกัน

จากการที่ผู้วิจัยได้ทดลองใช้กิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ 4 สัปดาห์ ในสัปดาห์แรกได้ใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านความคิดละเอียดลออ โดยใช้ใบงานจำนวน 4 ชิ้น ดังนี้ ใบงานที่ 1 ไข่ฮีสเตอร์กับลายที่หายไป ใบงานที่ 2 ทะเลสีคราม ใบงานที่ 3 ใบไม้ผลิบาน และใบงานที่ 4 เรขาคณิตแปลงร่าง เมื่อทดลองใช้ใบงานครบทั้ง 4 ใบงานแล้ว ผู้วิจัยได้ประเมินความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้แบบสังเกตความคิดสร้างสรรค์ใน 4 ประเด็นคือ 1.ด้านความคิดริเริ่ม 2.ด้านความคิดคล่องแคล่ว 3.ด้านความคิดยืดหยุ่น 4.ด้านความคิดละเอียดลออ พบว่านักเรียนจำนวน 15 คน จากจำนวนทั้งหมด 35 คนควรได้รับการส่งเสริม / พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพราะนักเรียนมีการลอกเลียนแบบที่ครูนำมาให้ดูเป็นแบบอย่างทั้งสี รูปทรง ลวดลาย การใช้เทคนิค – อุปกรณ์ที่นำมาสร้างสรรค์ผลงาน และลอกเลียนแบบผลงานของเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตจากชิ้นงานศิลปะสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ควรได้รับการส่งเสริม/พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยได้แบ่งปัญหาออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1ความคิดริเริ่ม ด้านที่ 2 ความคิดคล่องแคล่ว ด้านที่3 ความคิดยืดหยุ่น ด้านที่ 4 ความคิดละเอียดละออ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” โดยการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ ความคิดสร้างสรรค์ของ เด็กนักเรียนอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ”

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1. เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” หลังจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” ก่อนและหลังจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เด็กนักเรียนชายและหญิง ที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” จำนวน 35 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กนักเรียนชายและหญิง ที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ”จำนวน 15 คน โดยใช้วิธีการแบบเจาะจง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1. แผนการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติจำนวน 8 แผน

3.2.2. กิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติจำนวน 8 กิจกรรม

3.3.3. แบบสังเกตความคิดสร้างสรรค์ก่อนทำกิจกรรมและหลังทำกิจกรรม จำนวน 4 ฉบับ เป็นใบกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยทั้งหมด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน คือ

ให้ 3 คะแนน หมายถึง เด็กสร้างชิ้นงานได้อย่างสมบูรณ์และมีทักษะที่ดี

ให้ 2 คะแนน หมายถึง เด็กสร้างชิ้นงานตามลำดับขั้น แต่ชิ้นงานยังไม่สมบูรณ์

ให้ 1 คะแนน หมายถึง เด็กสร้างชิ้นงานไม่เป็นไปตามลำดับขั้น และชิ้นงานยังไม่สมบูรณ์

คะแนนเต็ม 24 คะแนน

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.3.1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ที่มีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

3.3.2. ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติและที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะตามพฤติกรรมด้านสติปัญญาที่ควรส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์

3.3.3. ศึกษา วางแผน และออกแบบ การสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ ของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3 ที่ใช้สำหรับการส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์

3.3.4. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ จำนวน 8 แผน

3.3.5. นำแผนการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ จำนวน 8 แผน ที่ใช้ในการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.6. นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการปะติด ต่อ เติมรูปภาพจากวัสดุธรรมชาติที่ใช้ในการวิจัยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามหลักแนวคิด จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความสอดคล้องของ จุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม สื่อ การประเมิน เพื่อตรวจพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

3.3.7. สังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ลงความเห็นตรงกัน และให้คะแนนรวม โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาได้เท่ากับ 1.00

3.3.8. นำแผนการจัดกิจกรรมที่ได้จากการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งแล้วจึงนำการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติไปใช้กับเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” จำนวน 15 คน

3.4. หลักการในการสร้างแบบบันทึกการสังเกตพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ มีหลักการในการสร้างดังต่อไปนี้

3.4.1. ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

3.4.2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยด้านความคิดสร้างสรรค์

3.4.3. สร้างเกณฑ์การให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอายุ 5 -6 ปี ดังนี้

เกณฑ์ให้คะแนน

ให้ 3 คะแนน หมายถึง เด็กสร้างชิ้นงานได้อย่างสมบูรณ์และมีทักษะที่ดี

ให้ 2 คะแนน หมายถึง เด็กสร้างชิ้นงานตามลำดับขั้น แต่ชิ้นงานยังไม่สมบูรณ์

ให้ 1 คะแนน หมายถึง เด็กสร้างชิ้นงานไม่เป็นไปตามลำดับขั้น และชิ้นงานยังไม่สมบูรณ์

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนน 16.01 – 24.00 หมายถึง มีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับดี

คะแนน 08.01 – 16.00 หมายถึง มีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับพอใช้

คะแนน 01.00 – 08.00 หมายถึง มีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับที่ควรได้รับการส่งเสริม

3.4.4. นำแบบสังเกตพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ในการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.4.5. นำแบบสังเกตที่ใช้ในการวิจัยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 3 ท่าน

3.4.6. สังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแบบสังเกตพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ลงความคิดเห็นตรงกันและให้คะแนนรวม โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้เท่ากับ 1.00

3.4.7. นำแบบสังเกตพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ที่ได้จากการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขและไปใช้กับเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” จำนวน 15 คน

3.5 การดำเนินการวิจัย/การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1. การดำเนินการวิจัย

1) กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้จัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ

2) รวบรวมและศึกษาข้อมูลเกี่ยวข้องกับพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้จัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ

3) ออกแบบแผนการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ

4) ประเมินคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมและแบบสังเกตพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ

5) นักเรียนทดสอบความคิดสร้างสรรค์ก่อนการจัดกิจกรรม

6) จัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ จำนวน 8 แผน

7) นักเรียนทดสอบความคิดสร้างสรรค์หลังการจัดกิจกรรม

3.5.2. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากผลของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” โดยใช้การจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ ซึ่งมีหลักการดำเนินงาน ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำการสังเกตความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ”โดยใช้แบบสังเกตความคิดสร้างสรรค์กับเด็กอนุบาลปีที่ 2/1 จำนวน 35 คน และเลือกกลุ่มเป้าหมายจำนวน 15 คน

2) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ จำนวน 8 แผน โดยมีระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือวันจันทร์และวันศุกร์ และจดบันทึกคะแนนระหว่างการทดลองแต่ละกิจกรรม

3) ผู้วิจัยสังเกคความคิดสร้างสรรค์ของเด็กในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และจดบันทึกพัฒนาการ

4) ผู้วิจัยทำการสังเกตความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” โดยใช้แบบสังเกตความคิดสร้างสรรค์ชุดเดิมกับก่อนการทดลองเพื่อนำคะแนนมาเปรียบเทียบกับหลังการทดลอง

5) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากการทดลองไปวิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการปะติดจากวัสดุธรรมชาติ ช่วงระยะเวลา 4 สัปดาห์ จำนวน 8 ครั้ง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1. การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

1) การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

3.6.2. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

1) การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

2) การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deaiation)

3) การเปรียบเทียบผลคะแนนการจัดกิจกรรมก่อนและหลัง (t-test Dependent)

4. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยปรากฏในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ความคิดสร้างสรรค์ก่อนการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ

ความคิดสร้างสรรค์	ก่อนการทดลอง		แปลผล	หลังการทดลอง		แปลผล	t	df	Sig.
	$(\bar{x})$	(S.D)		$(\bar{x})$	(S.D)				
ความคิดริเริ่ม	1.23	0.37	พอใช้	2.57	0.36	ดี	26.229	14	*0.000
ความคิดคล่องแคล่ว	1.50	0.37	พอใช้	2.50	0.36	ดี	26.229	14	*0.000
ความคิดยืดหยุ่น	1.50	0.37	พอใช้	2.67	0.37	ดี	26.229	14	*0.000
ความคิดละเอียดลออ	1.37	0.35	พอใช้	2.70	0.33	ดี	26.229	14	*0.000
รวม	**5.60**	**1.46**	**ควรส่งเสริม**	**10.44**	**1.42**	**ดี**	**26.229**	**14**	***0.000**

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 นักเรียนอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ ได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีค่าคะแนนตามลำดับ ประกอบด้วย ด้านความคิดริเริ่ม ก่อนจัดกิจกรรม อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}$ =1.23 S.D.= 0.37) หลังจัดกิจกรรม อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ =2.57 S.D.= 0.36) ด้านความคิดยืดหยุ่น ก่อนจัดกิจกรรม อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}$=1.50 S.D.= 0.37) หลังจัดกิจกรรม อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$=2.67 S.D.= 0.37) ด้านความคิดคล่องแคล่ว ก่อนจัดกิจกรรม อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}$=1.50 S.D.= 0.37) หลังจัดกิจกรรม อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$=2.50 S.D.= 0.36) ด้านความคิดละเอียดลออ ก่อนจัดกิจกรรม อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}$=1.37 S.D.= 0.35) หลังจัดกิจกรรมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$=2.70 S.D.= 0.33) หลังการจัดกิจกรรมต่างจากก่อนจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยแล้ว คะแนนค่าเฉลี่ยก่อนจัดกิจกรรม อยู่ในระดับควรส่งเสริม โดยเฉลี่ย 5.60 และคะแนนค่าเฉลี่ยหลังจัดกิจกรรม อยู่ในระดับดี โดยเฉลี่ย 10.44

การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ เปรียบเทียบรายด้านด้วยแผนภูมิดังภาพที่ 1

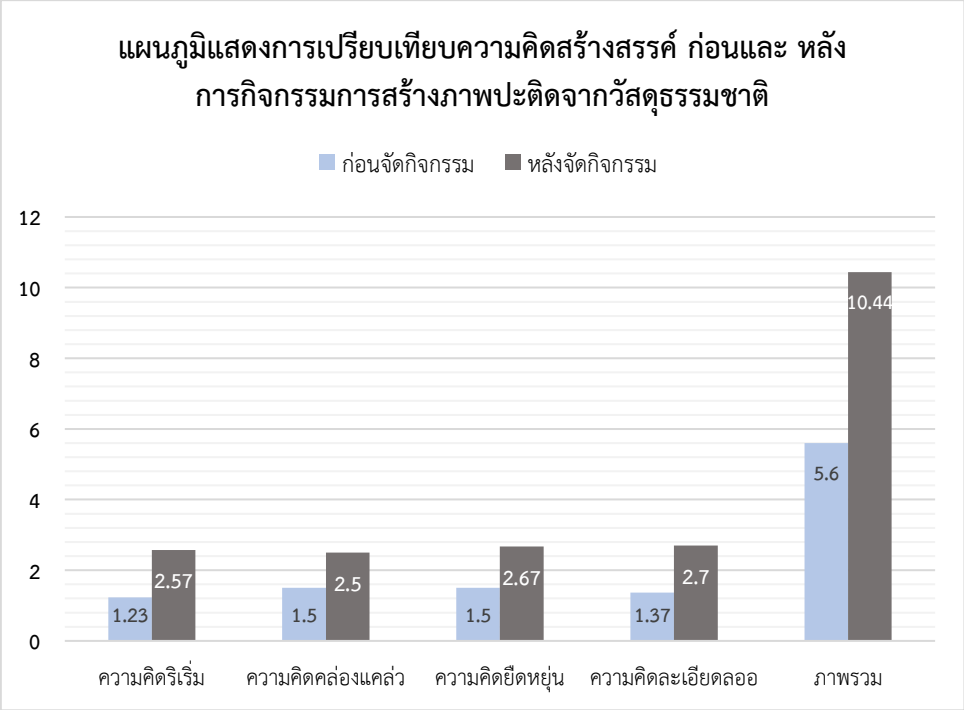

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ

จากภาพที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนจำนวน 15 คน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์จำนวน 8 แผน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดริเริ่ม, ด้านความคิดคล่องแคล่ว, ด้านความคิดยืดหยุ่น, ด้านความคิดละเอียดลออ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองพบว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ก่อนจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติมีคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนจัดกิจกรรม โดยเฉลี่ย 5.60 และคะแนนค่าเฉลี่ยหลังจัดกิจกรรม โดยเฉลี่ย 10.44 แสดงว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” หลังจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติสูงกว่าก่อนใช้ตามที่กำหนดไว้จำนวน 15 คน

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” โดยกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติประมาณสองในสามมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับดี ที่เหลือมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับพอใช้ แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีขึ้นได้จริง สอดคล้องกับ (ฟาตีฮะห์ เหล็กดี, 2555) กล่าวว่า การช่วยส่งเสริมให้เด็กเห็นคุณค่าการประยุกต์ให้เศษวัสดุใกล้ตัว ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม เกิดความภาคภูมิใจต่อผลงานของตนเอง ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ มีส่วนร่วมทั้งความคิด จิตใจ สมอง เกิดความประทับใจ เรียนรู้ด้วยความเข้าใจ จะทำให้เด็กค่อย ๆ เกิดความคิด สร้างจินตนาการ นำไปสู่การคิดค้น การแก้ปัญหาและสร้างสรรค์งานใหม่ได้

5.2. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” ก่อนจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติมีคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนจัดกิจกรรมโดยเฉลี่ย 5.60 และคะแนนค่าเฉลี่ยหลังจัดกิจกรรมโดยเฉลี่ย 10.44 แสดงว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นคร อุทิศ” หลังจัดกิจกรรมการสร้างภาพปะติดจากวัสดุธรรมชาติสูงกว่าก่อนใช้ ตามที่กำหนดไว้จำนวน 15 ตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งเอาไว้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ (ภาวิณี โตสำลี และณัฐ การะเกตุทิญาภรณ์, 2563) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปี ที่ 3 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า ทั้งด้านความคิด ละเอียดลออ ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดคล่องแคล่ว หลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลอง พบว่าคะแนนการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ข้อเสนอแนะ

6.1. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

6.1.1 การเลือกออกแบบโจทย์จะต้องไม่กว้างจนเกินไป ไม่แคบจนเกินไป ต้องเหมาะสมกับช่วงวัย ที่ลงงานวิจัยการเลือกวัสดุธรรมชาติมาให้กับเด็กต้องคำนึงถึงความหลากหลาย ไม่เอาสิ่งที่เป็นหมวดหมู่ประเภทเดียวกันมาให้เด็กใช้ เช่น ก้อนหิน ทราย ดิน มาอยู่ในงานชิ้นเดียวกัน เพราะจะทำให้ไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์

6.2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

6.2.1. ควรให้เด็กหาวัสดุธรรมชาติมาด้วยตนเอง จากโจทย์ที่กำหนด เพื่อดูความคิดสร้างสรรค์ตั้งแต่กระบวนการเลือกวัสดุ และควรศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยการใช้กิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเล่นตามมุม กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา

6.3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

6.3.1 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ควรมีการพัฒนามุ่งปลูกฝังทักษะความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ทางโรงเรียนและครูได้รับทราบข้อมูลในมุมมองของผู้เรียน ที่จะนำไปปรับใช้กับการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ต่อไปในโรงเรียนระดับปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่ไม่มีหนังสือเรียนหรือหลักสูตรที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐาน แต่จะเน้นให้เด็กได้พยายามคิดหาแนวทางแก้ไขด้วยตัวของพวกเขาเอง

เอกสารอ้างอิง

ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์. (24 มิถุนายน 2555). *การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์.* https://www.gotoknow.org/posts/324059?fbclid=IwAR2keoDn8FCFXVABoG

นุชจณี อู่ทอง และอัฐณีญา สัจจะพัฒนกุล.(2565). การส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมือมัดเล็กของเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรมการฉีก และการปะ. ในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร(บ.ก.), *บัณฑิตของพระราชา พัฒนาชุมชนท้องถิ่นก้าวไกล ด้วยงานวิจัยสร้างสรรค์*. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ สำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 2. (น.415-424). สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. https://research.kpru.ac.th/research2/pages/filere/1650168904.pdf

ปริยานุช พรหมร่วมแก้ว (2559). ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มเพื่อพัฒนา พฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านควนเสม็ด [รายงานผลการวิจัย, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ]. http://www.ska2.go.th/reis/data/research/25640702_211346_7602.pdf

ฟาตีฮะห์ เหล็กดี. (2555). *ศิลปะกับเด็กปฐมวัย.* https://sites.google.com/site/babysmileclub1/silpa-kab-dek

ภาวิณี โตสำลี และณัฐ การะเกตุทิญาภรณ์. (2563). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์. (รายงานผลการวิจัย).

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.

_____. (2556). *สนุกกับการเรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพ:โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อนิวัฒน์ ทองสีดา. (16 กรกฎาคม 2564). *กิจกรรมศิลปะเครื่องมือพัฒนาเด็กปฐมวัย*. https://bsru.net/%E0%B8%81%E0%B8%B4